

prima instanță: Judecătoria Hîncești – E. Bulat
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: L. Bulgac, Gr. Dașchevici și S. Gîrbu

D E C I Z I E

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii

Iulia Sîrcu

Mariana Pitic și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co”, prin intermediul avocatului Carmanschi Vitalie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de casa de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată împotriva societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

și la acțiunea reconvențională depusă de avocatul Carmanschi Vitalie în interesele societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” împotriva casei de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2017, prin care s-a respins cererea societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen pentru achitarea taxei de stat

c o n s t a t ă

La 14 decembrie 2015 casa de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată casa de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată a indicat că prin contractul de vânzare-cumpărare din 20 decembrie 2012 a vândut societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” autocamion de model Mercedes 711 D la prețul de 5 500 Euro.

În pct. 2.2 al contractului, părțile au stabilit că achitarea va fi efectuată în rate, prima rată în mărime de 1 000 Euro urmează a fi achitată până la 27 decembrie 2012, iar restul sumei urmând a fi achitată în rate în mărime de 900 Euro/lunar, până la data

de 25 a fiecărei luni, astfel încât întreaga sumă să fie achitată cel târziu la 25 aprilie 2013.

Pârâtul nu și-a executat obligațiile contractuale cu privire la achitarea prețului, achitând doar sumele de 16 000 lei, 15 000 lei și 10 000 lei, ceea ce reprezintă echivalentul sumei de 2 462,79 Euro, restanța constituind suma de 3 037,21 Euro.

A expedit societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” mai multe reclamații, prin care a solicitat achitarea datoriei, iar ultima somație a înaintat-o la 06 februarie 2014.

Prin adresa din 18 iunie 2013 societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” recunoaște datoria formată și se obligă să o achite până la 25 august 2013, însă nu s-a ținut de angajamentul asumat.

Datoria pârâtului este purtătoare de dobândă și constituie suma de 1 458,29 Euro.

Casa de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată cere încasarea din contul societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” a datoriei în mărime de 3 037,21 Euro, neachitată în baza contractului de vânzare-cumpărare din 20 decembrie 2012, echivalentul în lei conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la data executării; a dobânzii de întârziere în mărime de 1 458,29 Euro și aplicarea sechestrului pe conturile bancare în mărimea pretențiilor înaintate (f.d. 3-4).

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești din 15 decembrie 2015 s-a admis cererea de asigurare a acțiunii depusă de casa de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată.

S-a aplicat sechestrul pe mijloacele bănești de pe conturile bancare ale societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” în mărimea pretențiilor înaintate de 4 495,5 Euro (f.d. 15).

La 07 aprilie 2016 avocatul Carmanschi Vitalie, împuternicit prin mandatul din 09 martie 2016, să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a intenta acțiune reconvențională, de ataca hotărârea judecătorească (f.d. 26), a depus în interesele societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” recurs împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești din 15 decembrie 2015 (f.d. 36-38).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 21 iunie 2016 a respins recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” și a menținut încheierea Judecătoriei Hîncești din 15 decembrie 2015 (f.d. 55-58).

Avocatul Carmanschi Vitalie a depus în interesele societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” acțiune reconvențională împotriva casei de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată, intervenient accesoriu Direcția înregistrare a transportului și calificare a conducătorilor auto a Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare încheiat între casa de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată și societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” din 20 decembrie 2012 cu privire la vânzarea vehiculului de model Mercedes 711D, anul producerii 1994, șasiul nr. WDB6693021N023264, numărul motorului 36495710332482 cu înregistrarea în Registrul de stat al transporturilor a Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” a dreptului de proprietate asupra autovehiculului, obligarea casei de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată să prezinte originalul certificatului de înmatriculare a vehiculului și scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 88-89).

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești din 03 octombrie 2016 s-a respins cererea avocatului Carmanschi Vitalie în interesele societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs acțiunii reconvenționale și s-a comunicat societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” despre necesitatea prezentării dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 3 745 lei și o copie a acțiunii reconvenționale pentru intervenientul accesoriu în termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii sau până la următoarea ședință de judecată.

S-a explicat societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” și avocatului Carmanschi Vitalie că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de chemare în judecată nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 82-84).

La 18 octombrie 2016 societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești din 03 octombrie 2016 (f.d. 87).

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești din 27 octombrie 2016 s-a restituit acțiunea reconvențională depusă de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” (f.d. 92-93).

La 11 noiembrie 2016 societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești din 27 octombrie 2016 (f.d. 97).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 19 decembrie 2016 a admis recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co”.

A casat încheierile Judecătoriei Hîncești din 03 octombrie 2016 și 27 octombrie 2016 și a emis o nouă hotărâre sub formă de încheiere de admitere a cererii depuse de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea acțiunii reconvenționale și a remis cauza în aceeași instanță, la etapa de primire a cererii (f.d. 113-114).

Judecătoria Hîncești prin încheierea din 15 februarie 2017 a respins cererea avocatului Procopii Viorel cu privire la restituirea acțiunii reconvenționale ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită și a primit spre examinarea acțiunea reconvențională depusă de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” (f.d. 122-124).

Casa de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată a depus cerere de majorare a pretențiilor solicitând încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 2 299,31 Euro (f.d. 139-141).

Avocatul Carmanschi Vitalie a depus în interesele societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” cerere de modificare a pretențiilor solicitând rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între casa de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată și societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” la 20 decembrie 2012 cu privire la vânzarea vehiculului de model Mercedes 711D, anul producerii 1994, șasiul nr. WDB6693021N023264, numărul motorului 36495710332482 și încasarea din contul casei de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată a sumei de 2 462,79 Euro achitată pentru executarea contractului de vânzare-cumpărare (f.d. 159-162).

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești din 03 august 2017 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de casa de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată.

S-a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” în beneficiul casei de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată suma de 3 037,21 Euro cu titlu de datorie în baza contractului de vânzare-cumpărare, suma de 2 299,31 Euro, în total suma de 5 336,52 Euro, transferați în lei MDL la data executării hotărârii, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 000 lei, cheltuielile de transport în mărime de 700 lei și suma de 1 500 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

S-a respins acțiunea reconvențională depusă de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” (f.d. 170, 174-181).

La 30 august 2017 societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești din 03 august 2017, solicitând admiterea apelului, scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii inițiale și de admitere a acțiunii reconvenționale (f.d. 172).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 06 noiembrie 2017 a respins cererea depusă de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Nu a dat curs cererii de apel și a acordat apelantului termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 2 447 lei până la ședința de judecată fixată de instanța de apel până la 30 noiembrie 2017.

A explicat apelantului că în caz contrar apelul va fi restituit (f.d. 185-187).

La 29 noiembrie 2017 societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2017, solicitând repunerea recursului în termen, admiterea acestuia, casarea încheierii în partea respingerii cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și emiterea unei noi încheieri de admitere a cererii de scutire de la plata taxei de stat.

În motivarea cererii de recurs societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” a indicat că este în imposibilitate de a achita taxa de stat stabilită de instanța de apel, pe motiv că pe contul bancar al întreprinderii lipsesc mijloace bănești.

Nu a prezentat instanței de apel probe despre imposibilitatea achitării taxei de stat din considerentul că nu era în cunoștință de cauză despre primirea pe rol de către Curții de Apel Chișinău a cererii de apel.

A concretizat că posibilitățile de achitare a taxei de stat sunt direct proporționale cu realizarea dreptului de acces la justiție, iar neeliberarea parțială a recurentului de la plata taxei de stat ar duce inevitabil la îngrădirea accesului la justiție.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii și emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere de admitere a cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” copia încheierii de a nu da curs cererii de apel din 06 noiembrie 2017 la 07 noiembrie 2017 (f.d. 188), care a fost recepționată de destinatar la 16

noiembrie 2017 (f-d- 192), fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele pricinii.

Luând în considerație că recurentul a primit copia încheierii contestate la 16 noiembrie 2017, recursul declarat la 29 noiembrie 2017 este depus în interiorul termenului acordat de legiuitor și nu este necesară repunerea recursului în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural și material la examinarea chestiunii cu privire la scutirea apelantului de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin.(1) Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana juridică și fizică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

În cererea de scutire a persoanei juridice urmează a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (informația de la Inspectoratul fiscal privind existența și situația conturilor bancare, dările de seamă fiscale pentru ultimii ani, informația de la oficiul cadastral privind imobilele deținute, informația de la societatea pe acțiuni „Registru” privind mijloacele de transport, pe care le are în proprietate, etc.).

Înaintând cererea de scutire de plata taxei de stat, societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” a invocat situația sa materială precară, anexând în acest sens copia certificatului eliberat de banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni, prin care se confirmă că soldul contului bancar al recurentului la 19 septembrie 2017 este „0” lei (f.d. 196).

În acest sens urmează a fi reținute și alte probe din dosar și anume: încheierea Judecătoriei Hîncești din 15 decembrie 2015, prin care pe conturile bancare ale recurentului a fost aplicat sechestru, certificatul eliberat de banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni la 25 aprilie 2016, prin care se confirmă

existența grevărilor la contul recurentului în limita sumei de 1 132 947,76 lei și decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2016, prin care s-a constatat situația financiară precară a societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” și s-a scutit de la plata taxei de stat la depunerea acțiunii reconvenționale (f.d. 113-114).

Ținând cont că la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma ameliorarea situației financiare precare de la 19 decembrie 2016, când a fost emisă decizia Curții de Apel Chișinău de scutire a societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” de la plata taxei de stat, până în prezent, instanța de recurs consideră că instanța de apel a apreciat arbitrar situația financiară și neîntemeiat a respins demersul de scutire de la plata taxei de stat.

Colegiul reține că dreptul la acces liber la justiție nu este absolut, ci unul care poate implica anumite limitări instituite de stat, inclusiv prin prisma impunerii exercitării unei căi de atac în justiție cu taxă de stat, limitarea dată fiind în concordanță cu art. 6 par. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și cu art. 20 din Constituție dacă este adiacentă scopului urmărit și proporțională situației care a determinat-o.

În speță, scopul urmărit de legiuitor este de a colecta fonduri pentru bugetul public și de a limita exercitarea abuzivă de către justițiabili a căilor de atac, fiind bazat pe rațiuni care vizează buna administrare a justiției.

Pentru a aprecia proporționalitatea limitării în cauză tangențial respingerii cererii depuse de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” de scutire de plata taxei de stat, prezintă relevanță jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care folosește o dublă raportare: subiectivă și obiectivă.

Din aceste considerente, Colegiul consideră necesar să admită integral cererea depusă de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” privind scutirea de plata taxei de stat la declararea apelului.

Or, neeliberarea recurentului de la plata taxei de stat ar duce la îngrădirea accesului la un tribunal, fapt ce în consecință este o încălcare a art.6 paragraful 1 din Convenție.

În cauza Tudor-Comerț c. Moldovei (Cererea nr. 27888/04), Curtea de la Strabourg a supus analizei faptul dacă instanțele judecătorești naționale când au refuzat să examineze apelul și recursul reclamantului și anume, pe omisiunea acestuia de a plăti taxa de stat, au luat în considerație circumstanțele specifice ale cauzei examinate, în primul rând, capacitatea acestuia de plată. De asemenea, Curtea în această cauză a notat că potrivit documentelor din dosar, care au fost, de asemenea, prezentate în instanțele judecătorești naționale, în perioada relevantă întreprinderea reclamantă nu avea vreo activitate economică și că, prin urmare, nu a putut plăti taxa de stat. În continuare, Curtea ia în considerație natura procesului inițiat de către întreprinderea reclamantă, și anume că a fost vorba mai degrabă de o pretenție cu privire la pretinse acțiuni ilegale ale autorităților de stat, care de fapt au ruinat întreprinderea, decât de un litigiu comercial cu privire la activitatea sa economică normală.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co”, prin intermediul avocatului Carmanschi Vitalie, de a casa încheierea instanței de apel și de a emite o nouă decizie sub formă de încheiere de scutire integrală de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co”, prin intermediul avocatului Carmanschi Vitalie.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de casa de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată împotriva societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, și la acțiunea reconvențională depusă de avocatul Carmanschi Vitalie în interesele societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” împotriva casei de comerț „Codru Market” societate cu răspundere limitată cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare și se emite o nouă decizie sub formă de încheiere prin care:

Se admite cererea societății cu răspundere limitată „Miriamplast&Co”, prin intermediul avocatului Carmanschi Vitalie cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Se scutește integral societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co” de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătorei Hîncești din 03 august 2017 în mărime de 2 447 (două mii patru sute patruzeci și șapte) lei.

Se trimite cauza civilă Curții de Apel Chișinău în același complet de judecată pentru examinarea apelului declarat de societatea cu răspundere limitată „Miriamplast&Co”.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Mariana Pitic

Luiza Gafton